

gik i øvrigt stærkt imod at indbyde ikke-guvernamentale organisationer i almindelighed, bl. a. under henvisning til, at nogle af dem havde vist sig at være under indflydelse af CIA. En række vestlande, deriblandt Norge og Sverige, fastholdt omvendt ønsket om, at disse organisationer også fik deres plads på konferencen i betragtning af, at mange af dem netop havde udført et stort, praktisk og idealistisk arbejde for menneskerettighederne.

Blandt andre stridsspørgsmål i forbindelse med konferencens tilrettelæggelse var dagsordenen, hvor de afro-asiatiske lande og østblokken ønskede at lægge særlig vægt på problemer i forbindelse med apartheid og kolonialisme.

Canada, Costa Rica, Jamaica og New Zealand fremlagde et *resolutionsudkast*, hvis operative paragraffer, der hovedsagelig drejede sig om konferencen i Teheran, indeholdt dels en stædfæstelse af det forberedende udvalgs henstillinger og dels et konkret forslag vedrørende de ikke-guvernamentale organisationers deltagelse i konferencen som observatører. Herefter skulle ikke-guvernamentale organisationer, der havde konsultativ status i forhold til ECOSOC, og som havde en påviselig interesse i de på konferencens dagsorden optagne emner, indbydes. Andre ikke-guvernamentale organisationer, der ønskede at deltage i konferencen på observatørbasis, skulle inden 1. februar 1968 indsende ansøgning til generalsekretæren; hvorefter det forberedende udvalg skulle overveje og godkende ansøgningerne, for så vidt organisationerne var almindeligt anerkendte, var internationale i deres struktur og havde en påviselig interesse i de på konferencens dagsorden optagne emner. Endvidere foresloges konferencens procedureregler udvidet med en bestemmelse om, at observatører fra de ikke-guvernamentale organisationer med formandens tilladelse skulle have adgang til gennem sekretariatet at udsende erklæringer af generel karakter vedrørende dagsordenens emner. Endelig indeholdt resolutionsforslaget en anmodning til generalsekretæren om at udarbejde yderligere en fremskridtsrapport om foranstaltninger i forbindelse med det internationale menneskerettighedsår til den 23. samling samt en afsluttende rapport om menneskerettighedsåret til den 24. generalforsamling.

Der blev til de fire landes resolutionsforslag fremsat en *lang række ændringsforslag*, hvoraf de væsentligste gengives nedenfor.

Sovjetunionen fremsatte forslag om en ny præambuler paragraf indeholdende en henvisning til rekommandationerne fra apartheid-seminaret i Kitwe, seminaret om gennemførelsen af økonomiske og sociale rettigheder afholdt i Warszawa i 1967 og nylige FN-seminarer om menneskerettigheder afholdt i Manila, Kingston og Helsingfors. Forslaget blev vedtaget med 75 stemmer for, 1 imod og 19 afståelser (herunder Norden). Endvidere blev der på Sovjetunionens foranledning optaget en ny operativ paragraf, der „udtrykker håbet om, at den internationale menneskerettighedskonference vil vie særlig opmærksomhed til vedtagelsen af forholdsregler, som kan sikre den øjeblikkelige og fuldstændige afskaffelse af alle former for racediskrimination, apartheid og kolonialisme“. 71 stemte for, 1 imod (Sydafrika), medens 23 afholdt sig fra at stemme (vesten inclusive Norden).

På forslag af Tanzania med flere vedtoges det at ændre paragraf 34, stk. 1, i konferencens procedureregler, således at vedtagelsen af alle substansspørgsmål kun kræver simpelt flertal. For stemte 47, imod 38 (vesten, herunder Norden, samt de latinamerikanske lande), medens 7 afstod. Efter den tidligere formulering af paragraf 34, stk. 1, krævede sådanne afgørelser to trediedeles majoritet i overensstemmelse med sædvanlig praksis.

Et ungarsk-ukrainsk forslag forsøgte oprindelig en formulering gående ud på indbydelse af „sådanne andre stater, hvis internationale overenskomster på menneskerettighedsområdet er registreret ved De Forenede Nationers sekretariat“. Da forslagsstillerne blev gjort opmærksomme på, at Sydrhodesia derved også ville være omfattet, foreslog de en tilføjelse, der udtrykkeligt gjorde en undtagelse for det illegale, racistiske regime i Sydrhodesia. Stillet over for indvendingen, at Sydrhodesia ikke var en stat, lod forslagsstillerne også denne formulering falde, og forslaget kom i sin endelige form til at gå ud på, at der ud over de af resolution 2217 (XXI) omfattede stater skulle inviteres „alle andre stater, der måtte være interesseret i at deltage i konferencen“. Ved afstemningen faldt forslaget, idet kun 35 stemte for, medens 45 stemte imod (ve-